

Ympäristölautakunta 18.02.2021 § 15

§ 15

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisessa asiassa koskien paineviemärin poistoa Espoon Pitkäjärvestä

Valmistelijat / lisätiedot:

Airola Johanna

Hiironniemi Kalevi

etunimi.p.sukunimi@espoo.fi, etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon ympäristölautakunta antaa Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 9 §:n 13 kohdan nojalla seuraavan sekä Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen että Espoon kaupungin lausunnon:

Ympäristölautakunta kannattaa tarpeettomaksi jääneen viemäriputken poistamista Espoon Pitkäjärvestä, kun huolehditaan seuraavista seikoista:

Hankkeesta ei saa aiheutua jätevesivuotoja vesistöön.

Espoon Pitkäjärven purku-uoma on Kvarnbyån, joka muuttuu Glimsinjoeksi. Se on valtakunnallisesti arvokas virtavesi, jossa esiintyy taimenen kutu- ja poikastuotantoalueita ja jossa on tehty virtavesikunnostuksia. Purku-uoman suulle on viemärin poistohankkeen ajaksi hakemuksen täydennyksen mukaisesti asennettava suotoverho estämään kiintoaineen pääsyä järvestä pois. Suotoverhon kuntoa ja paikallaanpysymistä on tarkkailtava ja vaurioitunut verho on korjattava välittömästi.

Hankkeen vaikutuksia tulee tarkkailla sekä laskuajassa suotoverhosta alavirtaan että järvestä. Näytteitä tulee ottaa kerran ennen töiden aloittamista, kahden viikon välein töiden aikana ja kerran töiden lopettamisen jälkeen. Näytteistä tulee analysoida kemiallinen hapenkulutus ja kokonaistypen, ammoniumin, nitraatti- ja nitriittitypen, kokonaisfosforin, fosfaattifosforin ja kiintoaineen pitoisuudet. Mittaustarkkuuden on määrittämisrajojen ja mittausepävarmuuksien osalta vastattava ympäristöhallinnon suosituksia vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 22/2016: Laatusuosituksien ympäristöhallinnon vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle). Tarkkailutulokset on lähetettävä heti niiden valmistuttua tiedoksi Espoon kaupungin ympäristökeskukseen. Tulokset on myös toimitettava ympäristöhallinnon Hertta-järjestelmään.

Koko Pitkäjärven pohja sedimentin alla on todennäköistä tai erittäin todennäköistä happaman sulfaattisaven aluetta. Kaivettaessa hapellisiin oloihin päätyvä sulfaattisavi aiheuttaa happamuuden kasvua. Viemärin poistamisessa on huolehdittava, ettei pohjassa ja rannoilla työskentely aiheuta happamia päästöjä.

Espoon kaupungin ympäristökeskusta on tiedotettava töiden aloittamisesta

ja lopettamisesta, ensimmäisestä vähintään 2 viikkoa etukäteen.

Pitkäjärvessä on talvikaudella syvänteen luona itärannan keskiosassa ilmastuslaitteet, joista kulkee vedenjohtosukat pohjalle. Hankkeessa on huolehdittava, etteivät ne vahingoitu. Hyvissä ajoin ennen hankkeen aloittamista on tiedusteltava Espoon ympäristökeskukselta ilmastimien tarkka sijainti ja tarvittaessa sovittava niiden siirrosta.

Espoon Pitkäjärven eteläpää muodostaa paikallisesti arvokkaan lintuvesialueen (kartta 1), jonka pesimälinnusto tulee ottaa huomioon viemäriputken poistotyön ajankohtaa suunniteltaessa. Pesimälinnuston kannalta herkkä ajanjakso koskee aikaväliä 1.4.-15.8.

Linnustoarvojen lisäksi Espoon Pitkäjärven ranta-alueilla esiintyy viitasammakkoa, joka on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain nojalla. Hankesuunnitelmien perusteella viemäriputken linjaus ei osu lajin esiintymisalueille, mutta elinalueiden (kartta 1) sijainti tulee ottaa huomioon viemäriputken poistotöiden yhteydessä.

Kaupunkisuunnittelukeskus toivoo, että työt tehdään tärkeimmän uimakauden ulkopuolella.

Kartta 1. Espoon Pitkäjärven arvokas lintuvesialue merkitty vaaleammalla vihreällä ja viitasammakoiden elinalue tummemmalla vihreällä.

Käsittely

Marika Visakova ilmoitti olevansa esteellinen, koska hän on palvelussuhteessa HSY:hyn (hallintolain 28 § 1 momentti 4 kohta) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös

Ympäristölautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt 20.1.2021 Espoon kaupunginhallitukselta ja Espoon ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa HSY:n vesilupahakemuksesta koskien paineviemärin poistoa Espoon Pitkäjärvestä sekä hankkeen valmistelua. Asian diaarinumero on ESAVI/32773/2020. Lausunnon määräpäiväksi on annettu 26.2.2021. Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat nähtävillä aluehallintoviraston lupatietopalvelussa: <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/1898789>

Lupaa haetaan käytöstä poistetun paineviemärin poistamiseen Espoon Pitkäjärvestä. Hakemuksen mukaan viemäri on tarpeen poistaa, koska se nousee kesäisin osittain pintaan aiheuttaen haittaa ja vaaratilanteita virkistyskäytölle ja muodostaa jätevesivuotoriskin. Vesistöä poistetaan 144-234 t muovia ja 720-1500 t betonia. Hankkeen kesto on 3 kk, ja se pyritään toteuttamaan virkistyskauden ulkopuolella. Hankkeen aikana vesistöä ja ranta-alueita voi käyttää normaalisti pois lukien Ruispellon uimaranta, joka toimii työalueena.

Viemäri poistetaan niin kokonaisuutena kuin mahdollista. Sen päältä kulkee muutamia risteäviä johtoja, ja se on osin hautautunut pohjaan. Putken näkyvän osuuden poisto ei aiheuta ympäristövaikutuksia, koska pohjaan ei tarvitse koskea. Mikäli putkea poistetaan pohjamudan seasta, pohjasedimenttiä voidaan siirtää sivuun vesisuihkulla, mikä voi aiheuttaa hetkellistä sedimentin sekoittumista veteen. Sedimentin leviämisen ehkäisemiseksi Pitkäjärven laskuojan suulle asennetaan suotoverho. Ympäristökeskus arvioi hankkeen aiheuttaman sedimentin sekoittumisen veteen oleva väliaikaista. Espoon Pitkäjärven kunnostussuunnitelman mukaan järvessä käytössä oleva ilmastus pumppaamalla pintavettä pohjalle aiheuttaa myös sedimentin sekoittumista.

Laskuojan vedenlaatua tarkkaillaan kolmella näytteenotolla hanketta ennen, jälkeen ja aikana sekä jatkuvasti silmämääräisesti. Urakoitsijan työkaluissa on biohajoavat öljyt ja tarvittavat öljyntorjuntalaitteisto.

Päätöshistoria